

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 18 listopada 2025 r.

Pozycja 104

POSTANOWIENIE

z dnia 28 października 2025 r.

Sygn. akt SK 53/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz
Stanisław Piotrowicz
Justyn Piskorski – sprawozdawca
Bartłomiej Sochański,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 października 2025 r., skargi konstytucyjnej P.K. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239) z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753) z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- 3) art. 17 ust. 11 ustawy powołanej w punkcie 1 w związku z § 5 rozporządzenia powołanego w punkcie 2 z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, w związku z art. 87 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W skardze konstytucyjnej z 19 października 2022 r. P.K. (dalej: skarżący) wniósł o stwierdzenie, że: 1) art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239; dalej: ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych) są niezgodne z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą dostatecznej określoności przepisów prawa oraz z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji; 2) § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r.

w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753; dalej: rozporządzenie o szczepieniach) jest niezgodny z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą dostatecznej określoności przepisów prawa oraz z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji; 3) art. 17 ust. 11 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych w związku z § 5 rozporządzenia o szczepieniach są niezgodne z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, w związku z art. 87 Konstytucji.

1.1. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym.

Skarżący nie poddał małoletniego syna szczepieniu w terminach wynikających z komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego (dalej: GIS) w sprawie Programu Szczepień Ochronnych (dalej także: PSO). Z uwagi na powyższe, wojewoda nałożył na skarżącego grzywnę w celu przymuszenia. Jednocześnie skarżącemu został doręczony tytuł wykonawczy wystawiony przez właściwego miejscowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (dalej: PPIS).

Skarżący zaskarżył zarówno postanowienie o nałożeniu grzywny, jak i tytuł wykonawczy. PPIS postanowieniem oddalił zarzuty zgłoszone przez skarżącego. Powyższe postanowienie zostało zaskarżone do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, który utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Z kolei Wojewoda postanowieniem oddalił zarzuty skarżącego.

Skarżący wystosował zażalenie na postanowienie Wojewody. Minister Zdrowia utrzymał w mocy postanowienie o oddaleniu zarzutów, od czego skarżący wywiódł skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (dalej: WSA). Wyrokiem z 29 maja 2019 r. WSA oddalił skargę skarżącego. Następnie skarżący złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA), który oddalił ją w wyroku z 30 maja 2022 r. (sygn. akt [...]).

1.2. Wątpliwości skarżącego koncentrowały się wokół trzech grup zarzutów: 1) naruszenia zasady dostatecznej określoności przepisów prawa wywodzonej z art. 2 Konstytucji; 2) naruszenia art. 87 Konstytucji stanowiącego katalog źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej; 3) naruszenia prawa do prywatności – co skarżący wyraził przez następujący układ wzorców: art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Skarżący wskazał jako ostateczne rozstrzygnięcie sprawy wyrok NSA z 30 maja 2022 r. Powyższy wyrok odnosił się do oddalenia zarzutów skarżącego wywodzonych w postępowaniu egzekucyjnym. Jednakże, w ocenie skarżącego, skarżone przez niego przepisy determinowały treść tego orzeczenia, a także możliwość dochodzenia przez organ administracji jego realizacji w trybie określonym przez przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479).

Skarżący podniósł, że art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych wprowadza dla osób przebywających na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej obowiązek poddania się szczepieniom ochronnym. Według skarżącego, przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie określają momentu, w którym obowiązek szczepienia ochronnego przeciwko poszczególnym chorobom staje się wymagalny. Ponadto, z ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz rozporządzenia o szczepieniach nie wynika również, ile dawek poszczególnych szczepionek należy podać dziecku.

W ocenie skarżącego, w praktyce stosowania zaskarżonych regulacji występuje rozbieżność interpretacyjna – niektóre z nich uznają, że wymagalność obowiązku poddania się szczepieniu przeciwko konkretnym chorobom i poszczególnymi dawkami wynika z komunikatu GIS, inne zaś twierdzą, że wymagalność wynika z wezwania skierowanego do rodziców przez lekarza. Zdaniem skarżącego, rozbieżności tej nie można rozstrzygnąć za pomocą środków prowadzących do wyeliminowania niejedności stosowania prawa.

1.3. Skarżący wskazał ponadto, że PSO nie należy do katalogu źródeł powszechnie obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zdaniem, akt wydawany przez GIS może być zakwalifikowany co najwyżej jako akt prawa wewnętrznego, wiążący jedynie jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu, nie zaś obywateli. Skarżący podkreślił, że nie jest związany treścią tego komunikatu, w szczególności w zakresie konkretyzującym wiek dziecka, w którym należy podać określoną szczepionkę oraz wskazującym ilość dawek. Tym samym, w ocenie skarżącego, program szczepień ochronnych nakłada na obywateli nowy obowiązek, a w związku z tym powinien mieć formę prawną co najmniej rozporządzenia. Skarżący stwierdził również, że w obecnym stanie prawnym nie można na jego podstawie – w sposób wiążący jednostkę – wyprowadzać terminu wymagalności wykonywania poszczególnych szczepień.

1.4. Odnośnie do ostatniego z przedstawionych zarzutów skarżący podniósł, że regulacje normatywne wprowadzające obowiązek szczepień stanowią ingerencję w prawo do prywatności wynikające z art. 47 Konstytucji (prawo do decydowania o życiu osobistym). W ocenie skarżącego, obowiązujące przepisy uniemożliwiają osobie obowiązanej do poddania się obowiązkowym szczepieniom albo jej opiekunom prawnym lub faktycznym decyzję o odmowie poddania się tym szczepieniom. Obowiązek szczepień ingeruje zaś w zasadę autonomii (samostanowienia) jednostki. Skarżący zauważył także, że ograniczenia konstytucyjnych praw mogą nastąpić wyłącznie w ustawie, gdy są konieczne i proporcjonalne. Jego zdaniem, kwestionowana regulacja nie spełnia standardu konstytucyjnego, co potwierdza przeprowadzony test proporcjonalności.

2. W piśmie z 5 czerwca 2023 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie zgłasza udziału w sprawie.

3. W piśmie z 7 czerwca 2023 r. Prokurator Generalny przedstawił stanowisko w sprawie, zgodnie z którym:

1) postępowanie w zakresie badania zgodności art. 17 ust. 11 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych w związku z § 5 rozporządzenia o szczepieniach z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 87 Konstytucji RP podlega umorzeniu – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – ze względu na zbędność wydania orzeczenia;

2) w pozostałym zakresie – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK – postępowanie podlega umorzeniu, ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

4. W piśmie z 22 czerwca 2023 r. Minister Zdrowia przedstawił swoje stanowisko w sprawie, jednocześnie wnosząc o umorzenie postępowania:

1) na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK w zakresie pkt 1 i 2 *petitum* skargi konstytucyjnej, tj. z uwagi na niedopuszczalność wydania orzeczenia,

2) na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK w zakresie pkt 3 *petitum* skargi konstytucyjnej, tj. z uwagi na zbędność wydania orzeczenia.

Na wypadek nieuwzględnienia powyższego wniosku, Minister Zdrowia wniósł o orzeczenie, że:

1) art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych są zgodne z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

2) § 3 rozporządzenia o szczepieniach jest zgodny z art. 2 i art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

5. W piśmie z 27 czerwca 2023 r. Rzecznik Praw Dziecka przedstawił stanowisko w sprawie i wniósł o stwierdzenie, że art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i art. 17 ust. 1 i ust. 11 ustawy zwalczaniu chorób zakaźnych oraz § 3 i § 5 rozporządzenia o szczepieniach, są zgodne z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie są niezgodne z art. 2 i art. 87 Konstytucji.

6. W piśmie z 14 lipca 2023 r. Marszałek Sejmu w imieniu Sejmu przedstawił stanowisko w sprawie, wnosząc o umorzenie postępowania na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK, ze względu na zbędność i niedopuszczalność wydania wyroku.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych praw i wolności, a skuteczność jej wniesienia obwarowano licznymi wymogami wynikającymi zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). W tym kontekście należy przypomnieć, że w każdym stadium postępowania Trybunał jest obowiązany badać, czy nie zachodzą przesłanki obligatoryjnego umorzenia postępowania. Weryfikacja dopuszczalności skargi konstytucyjnej nie kończy się w fazie jej wstępnego rozpoznania, lecz jest aktualna przez cały czas jej rozpatrywania (por. postanowienie TK z 25 sierpnia 2020 r., sygn. SK 65/19, OTK ZU A/2020, poz. 41 i przywołane tam orzecznictwo).

Ponadto skarga konstytucyjna musi spełniać wymogi formalne, o których mowa w art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK. Zgodnie z tym przepisem, skarga powinna zawierać określenie kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją; wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone; uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; przedstawienie stanu faktycznego; udokumentowanie daty doręczenia wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, oraz informację, czy od wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

2. W niniejszej sprawie skarżący uczynił przedmiotem skargi konstytucyjnej przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (ówcześnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1239; obecnie: Dz. U. z 2024 r. poz. 924; dalej: ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (ówcześnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 753; obecnie już nieobowiązującego). W jego ocenie, art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych są niezgodne z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą dostatecznej określoności przepisów prawa oraz z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, § 3 rozporządzenia o szczepieniach jest niezgodny z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą dostatecznej określoności przepisów prawa oraz z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, natomiast art. 17 ust. 11 ustawy o zwalczaniu chorób zakaź-

nych w związku z § 5 rozporządzenia o szczepieniach są niezgodne z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3, w związku z art. 87 Konstytucji.

2.1. W odniesieniu do zakresu przedmiotowego sprawy Trybunał w pierwszej kolejności zwrócił uwagę na wyrok z 9 maja 2023 r., sygn. SK 81/19 (OTK ZU A/2023, poz. 50). We wskazanej sprawie postępowanie zostało zainicjowane skargą, która zarówno pod względem zarzutów, jak i uzasadnienia była tożsama z zarzutami zaprezentowanymi przez skarżącego w niniejszym postępowaniu.

W wyniku rozpoznania sprawy o sygn. SK 81/19 Trybunał uznał, że: „[a]rt. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1657, ze zm.) w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2172) w zakresie, w jakim termin wymagalności obowiązkowych szczepień ochronnych, jak i liczba dawek poszczególnych obowiązkowych szczepień ochronnych, określone są w Programie Szczepień Ochronnych na dany rok, ogłaszanym przez Głównego Inspektora Sanitarnego w formie komunikatu, a nie przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, jest niezgodny z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W części II sentencji wyroku określono, że „[p]rzepisy wymienione w części I, w zakresie tam wskazanym, tracą moc obowiązującą po upływie 6 (sześciu) miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej”. W pozostałym zakresie Trybunał umorzył postępowanie.

Z uwagi na powyższe okoliczności konieczne było dokonanie oceny dopuszczalności merytorycznego rozpoznania niniejszej sprawy z punktu widzenia przesłanki *ne bis in idem*, czyli zakazu ponownego orzekania o tym samym (w tej samej sprawie). Zasada *ne bis in idem* ma zastosowanie, jeżeli te same przepisy zostały już wcześniej zakwestionowane przez inny podmiot w oparciu o te same zarzuty niekonstytucyjności (por. postanowienie TK z 23 czerwca 2022 r., sygn. SK 52/20, OTK ZU A/2022, poz. 42). Stosownie do treści art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK Trybunał Konstytucyjny wydaje na posiedzeniu niejawnym postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli wydanie orzeczenia jest zbędne. Zbędność orzekania zachodzi zaś w szczególności właśnie w sytuacji ziszczenia się przesłanki *ne bis in idem*.

W związku z powyższym Trybunał uznał, że w niniejszej sprawie postępowanie w zakresie trzeciego zarzutu należało umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK z uwagi na zbędność wydania wyroku.

2.2. W pozostałym zakresie należało najpierw ustalić, czy spełnione zostały wymogi formalne, określone w art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK, warunkujące dopuszczalność skargi konstytucyjnej. W tym zakresie Trybunał nabrał wątpliwości co do wzorców kontroli wskazanych przez skarżącego.

2.2.1. Po pierwsze, skarżący próbował dowieść niezgodności art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych, a także § 3 rozporządzenia o szczepieniach z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Tym samym zakwestionował wskazane unormowania z powodu ich nadmiernej, niedopuszczalnej konstytucyjnie ingerencji w jego prawo do decydowania o swoim życiu osobistym. Należy jednak pamiętać, że obowiązek poddania się szczepieniom ochronnym ciąży na małoletnim dziecku, a obowiązek skarżącego cechował się wtórnością, wynikającą z faktu sprawowania prawnej pieczy nad dzieckiem. Brak wykonania obowiązku przez skarżącego – od którego zasadniczo nie może się uchylić – nie prowadzi jednak do przymusowego zaszczepienia dziecka, lecz przekłada się na konieczność egzekucji obowiązku o charakterze niepieniężnym. Innymi słowy, skarżący nie decyduje o swoim życiu osobistym, lecz zastępczo o życiu osobistym jego dziecka.

Powyższe ustalenia wywołały wątpliwości dotyczące legitymacji czynnej skarżącego. Trybunał, podobnie jak w sprawie o sygn. SK 81/19, uznał, że wskazanie jako przedmiot kontroli art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych i § 3 rozporządzenia o szczepieniach bez powiązania tych przepisów z innymi jednostkami redakcyjnymi wskazanych aktów normatywnych nie powodowałoby zastrzeżeń w sytuacji, gdyby skarga konstytucyjna została wniesiona w imieniu i na rzecz małoletniego dziecka skarżącego – co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Jednocześnie skarżący w żadnym miejscu skargi, ani w jej *petitum*, ani w uzasadnieniu, nie podnosił, by jego intencją było uczynienie przedmiotem kontroli art. 5 ust. 2 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych. Przepis ten, w zaskarżonym brzmieniu stanowiący, że „[w] przypadku osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych odpowiedzialność za wypełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 1, ponosi osoba, która sprawuje prawną pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną, albo opiekun faktyczny w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta”, w istocie normował sytuację skarżącego. Skarżący jednakże nie przedstawił argumentacji dotyczącej naruszenia jego własnego prawa do prywatności, której postacią miałyby być prawo do podjęcia wolnej decyzji o tym, czy w sferze „dobra” dziecka mieści się poddanie go szczepieniom ochronnym.

Stosownie do treści art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK, „Trybunał przy orzekaniu jest związany zakresem zaskarżenia wskazanym we wniosku, pytaniu prawnym albo skardze konstytucyjnej”. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu, „[z]akres zaskarżenia obejmuje wskazanie kwestionowanego aktu normatywnego lub jego części (określenie przedmiotu kontroli) oraz sformułowanie zarzutu niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą (wskazanie wzorca kontroli)”. Trzeba jednak pamiętać, że w postępowaniu przed Trybunałem ma zastosowanie zasada *falsa demonstratio non nocet*, w myśl której podstawowe znaczenie ma istota sprawy, a nie jej oznaczenie (por. np. postanowienie TK z 14 grudnia 2021 r., sygn. SK 22/20, OTK ZU A/2022, poz. 3). Rekonstrukcji zarzutu sformułowanego w skardze konstytucyjnej należy dokonywać zatem zarówno na podstawie jej *petitum*, jak i uzasadnienia, które stanowi integralną część skargi (por. np. postanowienie TK z 5 czerwca 2019 r., sygn. SK 29/18, OTK ZU A/2019, poz. 28). Zasada *falsa demonstratio non nocet* nie może być jednak rozumiana jako instrument eliminujący stosowanie zasady skargowości w postępowaniu przed Trybunałem. Nie może w szczególności służyć sanowaniu przez Trybunał braków formalnych wniesionej skargi konstytucyjnej.

Z uwagi na brak dostatecznie wyraźnego wskazania przez skarżącego na istotę ciężącego na nim obowiązku na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych oraz stosownej argumentacji, Trybunał nie był uprawniony do takiej rekonstrukcji skargi konstytucyjnej inicjującej niniejsze postępowanie, która pozwalałaby na jej merytoryczne rozpoznanie we wskazanym zakresie.

2.2.2. Po drugie, wątpliwości Trybunału wzbudziło powołanie przez skarżącego art. 2 Konstytucji i wywodzonej z niego zasady wymogu dostatecznej określoności przepisów prawa jako samodzielnego wzorca kontroli.

W dotychczasowym orzecznictwie Trybunał zajmował stanowisko, że art. 2 Konstytucji, w którym wyrażono zasadę demokratycznego państwa prawnego, co do zasady nie może stanowić samodzielnego wzorca kontroli w postępowaniu inicjowanym skargą konstytucyjną, albowiem nie jest samodzielnym źródłem praw podmiotowych. W przepisie tym ustrojodawca zawarł wyłącznie zasadę przedmiotową, która wyznacza określony standard kreowania przez ustawodawcę wolności i praw, a także ogólny standard korzystania z nich przez podmioty (por. postanowienie z 9 lipca 2012 r., sygn. SK 19/10, OTK ZU nr 7/A/2012, poz. 87). Niemniej jednak w pewnych wypadkach art. 2 Konstytucji może stanowić wzorzec kontroli skargi konstytucyjnej, choć możliwość ta powinna być traktowana jako subsydiarna i wyjąt-

kowa. „Po pierwsze, jeżeli skarżący wskaże wywiedzione z art. 2 Konstytucji prawa lub wolności, które wyraźnie nie zostały wysłowione w treści innych przepisów konstytucyjnych, to ten przepis będzie pełnił funkcję samodzielnego wzorca kontroli konstytucyjności prawa (zob. postanowienia z 24 stycznia 2001 r., sygn. Ts 129/00, OTK ZU nr 4/B/2002, poz. 248, z 21 czerwca 2001 r., sygn. Ts 187/00, OTK ZU nr 3/B/2002, poz. 203, z 6 marca 2001 r., sygn. Ts 199/00, OTK ZU nr 4/2001, poz. 107, z 10 sierpnia 2001, sygn. Ts 56/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 289 oraz wyrok z 12 grudnia 2001 r., sygn. SK 26/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 258). Po drugie, jeżeli skarżący odwoła się do jednej z zasad wyrażonych w art. 2 Konstytucji dla uzupełnienia lub wzmocnienia argumentacji dotyczącej naruszenia praw i wolności statuowanych w innym przepisie konstytucyjnym, to art. 2 Konstytucji pełnić będzie funkcję pomocniczego wzorca kontroli występującego w powiązaniu z innym przepisem konstytucyjnym (zob. wyrok z 6 lutego 2002 r., sygn. SK 11/01, OTK ZU nr 1/A/2002, poz. 2)” – wyrok z 10 lipca 2007 r., sygn. SK 50/06, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 75; por. postanowienie z 27 października 2021 r., sygn. SK 40/20, OTK ZU A/2022, poz. 8.

W realiach niniejszej sprawy nie wystąpiła jednak żadna z powyższych okoliczności. Skarżący nie wywiódł z art. 2 Konstytucji prawa podmiotowego niewynikającego z innych przepisów konstytucyjnych. Ponadto nie ma również podstaw, by uznać, że art. 2 Konstytucji w przedstawionej przez skarżącego argumentacji pełnił funkcję pomocniczego wzorca kontroli.

Wobec powyższego postępowanie w zakresie oceny zgodności art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz art. 17 ust. 1 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, a także § 3 rozporządzenia o szczepieniach z art. 2 oraz art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji należało umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.